

อฐานะ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ๖๗๘. เรื่อง “อุปสรรคในการนั่งสมาธิ”

๑. เวลานั่งสมาธิแล้ว หลังจากคำบริกรรมหายไป มีความรู้สึกเหมือนมีไรมาไต่ หลังจากนั้นก็รู้สึกว่าร่างกายชาบช่าน เลือดไหลเวียนทั่วร่างกาย เหงื่อออก เวลามีคนเปิดประตูรู้สึกสะเทือนกาย แต่ไม่สะเทือนใจ ไม่ใส่ใจกับเสียง รู้สึกเส้นเอ็นกระตุก ลมหายใจอ่อนจนเหมือนไม่มีลมหายใจ แต่ก็มักจะตกสมาธิทุกครั้งทีลมหายใจไม่มี ไปต่อไม่ได้ พยายามสู้และไม่กลัวตาย แต่ก็ต้องออกจากสมาธิทุกที ควรจะอย่างไร? และพิจารณาเพื่อไม่ให้กลัวตาย

๒. ในบางครั้งเวลานั่งสมาธิ พอคำบริกรรมหายไป ร่างกายชาบช่าน แต่รู้สึกว่าทำไมน้ำลายมันออกเยอะ และต้องพ่วงกับการกลืนน้ำลาย ไม่ทราบว่าควรจะทำตรงไหน ดีคะ รู้สึกว่าการกลืนน้ำลาย กลับทำลายสมาธิมากกว่าเสียงจากภายนอก

หลวงพ่ : เราจะบอกว่าเป็นสมาธินอก สมาธิใน ถ้าสมาธิในนะ มันออกมาจากภายในนะ ทุกอย่างทีพูดถึงจะไม่มีเลย แต่สมาธินอกหมายถึงว่าเรานี้ไม่เป็นสมาธิ แล้วเราก็คิดว่าเป็นสมาธิ แล้วก็ความว่างอย่างนั้นมันเข้ามา เห็นไหม ความว่างเราก็คิดว่าเป็นความว่าง แต่ความว่างจากภายนอก แต่ตัวจิตมันยังมีอนุสัย มันมีความขัดแย้ง มันมีสิ่งใดอยู่ในใจ ฉะนั้น เขาบอกว่า

ถาม : ข้อ๑. เวลานั่งสมาธิไป หลังจากคำบริกรรมหายไป

หลวงพ่ : ไม่หาย คำบริกรรมหายไปเพราะขาดสติ ถ้าคำบริกรรมหายไปนะ พุทโธ พุทโธ พุทโธจนมันละเอียดขึ้น ละเอียดขึ้น จนพุทโธหายไปนะมันจะชัดเจนเข้าไป ถ้าพุท

โทษคืออุปปนาสมาธิ พุทโทษ พุทโทษจนพุทโทษไม่ได้ แต่รู้สึกอยู่ชัดเจนมากคืออุปปนาเลย มันจะละเอียดเข้าไป ละเอียดเข้าไป จนพุทโทษไม่ได้ ถ้าพุทโทษคืออุปปนาสมาธิ แต่ถ้ามันเป็นขณิกะ หรืออุปจาระนี้พุทโทษยังรับรู้อยู่

ฉะนั้น บอกว่าปริกรรมหายไป พุทโทษหายไป จริงๆ คือมันปล่อยวาง มันไม่ยอม พุทโทษ จิตมันไม่พุทโทษ พอไม่พุทโทษบั้นก็มีอาการที่รับรู้นี้ไง คือเหมือนมีไรมาโต้มา ตอม มีการไหลเวียนเลือด เหงื่อออกต่างๆ คำว่าเหงื่อออก เรายังรู้ว่าเหงื่อออกเลย เสียงรับรู้ว่าเสียง อุปจาระนี้เสียงรับรู้ได้ ถ้าเป็นอุปจาระ

ถ้าอุปจาระนี้เสียงรับรู้ได้ ทุกอย่างรับรู้ได้ การรับรู้ได้คือการวิปัสสนาได้ไง ถ้าการรับรู้ได้คือการแยกแยะได้ คือการเอามาใช้ปัญญาไตร่ตรองได้ นี่คืออุปจารสมาธิ ถ้าขณิกะ สมาธิเล็กน้อยมันทำอะไรไม่ได้ ถ้าเป็นอุปจาระ ถ้าเป็นจนพุทโทษหายไป ฉะนั้น คำว่าพุทโทษหายไป พุทโทษหายไป ทำไมจะต้องหายไปด้วยล่ะ? ถ้าจิตเรามันสงบนะเราพุทโทษได้ ถ้าจิตเราสงบรุ่มเย็น นั่นใช้ได้แล้ว นี่พอจิตสงบรุ่มเย็น แล้วถ้ามันมีความอบอุ่นขึ้นมาแล้วเราฝึกหัดใช้ปัญญาก็ได้แล้ว

ที่นี่เพียงแค่เราไปตั้งเป้าไป เราซีเรียส เราซีเรียสว่าต้องพุทโทษหายไป จิตนี้ต้องเหมือนกับจรวดที่เขาจะออกไปในอวกาศ พอจิตสงบแล้วมันจะเกิดยานอวกาศ มันจะพุ่งออกไปจากโลก เราคิดกันอย่างนั้นไง เพราะเราคิดว่าเป็นสมาธิแล้วจะเกิดกำลัง จะเกิดต่างๆ มันเกิดกำลังจริงๆ แต่ไม่ใช่กำลังอย่างนั้น คุณคลื่น คุณกระแสไฟฟ้า มันมีพลังงานของมัน เห็นไหม มันมีพลังงานของมัน คลื่นนี้

จิต! จิตถ้าสงบแล้วมันเป็นพลังงานที่นุ่มนวลมาก มันไม่เป็นพลังงานอย่างนั้น หรอก พลังงานที่นุ่มนวลเพราะมันเป็นสัมมาสมาธิ แล้วมันออกฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าออกใช้ปัญญานี้มันจะมีปัญญาของมัน ถ้ามันมีปัญญา มันนุ่มไปถึงเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันจะเป็นวิปัสสนา มันจะเกิดภาวนามยปัญญา มันจะละเอียดมาก

นี่มันเป็นความคาดหมาย เป็นความคาดหมายว่านี่คำปริกรรมหายไป เหมือนมีไรมาโต้มาตอม เพราะเราคิดว่าเป็นสมาธิมันต้องนิ่ง แล้วไม่มีสิ่งใดมารบกวนเลย ฉะนั้นเวลาคนเราเป็นอย่างนั้นก็มิ หรือว่ามีสิ่งใด เห็นไหม อย่างเช่นตัวเอียง กลืนน้ำลาย น้ำลายออก กรณีเริ่มต้นของการเข้าสมาธินี้มันจะมีอุปสรรคมาก ถ้าคนเราสร้างเวรสร้าง

กรรมมา แต่ถ้าคนเราสร้างบุญกุศลมามากจะราบรินมาก ความราบรินหรืออุปสรรคของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน

ฉะนั้น ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน มันจะเอามาเป็นบรรทัดฐานไม่ได้ ว่าถ้าทำสมาธิต้องเป็นแบบที่หลวงพ่อบุญทุกเรื่องเลยนะ ต้องผ่านอุปสรรคอย่างนั้น อุปสรรคอย่างนี้นะ ไม่ใช่ คนที่มีอุปสรรคก็ต้องผ่านอุปสรรค แล้วถ้าคนมีอุปสรรค ได้กำจัดอุปสรรคนั้นไปแล้ว คราวต่อไปปัญญามันรู้ทัน อุปสรรคนั้นจะหายไป อุปสรรคนั้นจะไม่เกิดขึ้น

อุปสรรค เวลาอุปสรรคมันเกิดขึ้นนะ ถ้าอย่างเช่นเรา นี่เรานักหัดภาวนา แล้วเราเป็นคนทีกรรมหนามาก เคยทำความบาปอกุศลไว้มาก คราวนี้จะเจออุปสรรคมหาศาลเลย พอผ่านอุปสรรคนั้นไปนะ คราวหน้าอุปสรรคมันยิ่งวิกฤติเข้าไปใหญ่ มันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

คราวนี้มันอุปสรรคชนิดนี้ เราแก้ไขอุปสรรคนี้ไปได้ พอแก้ไขมันก็สงบร่มเย็น คราวหน้าไปนะมันมีอุปสรรคใหม่ อุปสรรคใหม่มันก็สร้างอุปสรรคใหม่ คือว่าถ้ายังมีกรรมอยู่นะ อุปสรรคนี้คือว่ากิเลสมันสร้าง อย่างเช่นไรมาโตมาตอม อย่างเช่นความรู้มันแผ่ซ่าน รู้ว่าเส้นเลือดนี้เลือดมันสูบฉีด มันรู้ไปเรื่อยแหละ

ถ้าทางวิทยาศาสตร์ เห็นไหม ทางโลกเขาบอกว่าอย่างนี้เป็นอุปาทานหรือเปล่า หลวงพ่อ? แหม เขาเป็นอุปาทานหลวงพ่อก็ตอบใหญ่เลย นี่มันเป็นอุปาทานหรือเปล่า? ถ้ามันเป็นอุปาทาน หรือเป็นอะไร มันก็เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งที่รับรู้ได้ แต่เวลาจิตมันเป็นนะ อุปาทานแค่นั้นแหละ แค่นี้จึงจกทั้งนี้แหละ พอนั่งไปคราวหน้าเสียงจึงจกมาก่อนแล้ว

แค่เสียงจึงจกทั้งนี้แหละ พอจิตมันซบแล้วนะจึงจกมาทุกทีเลย พอจิตสงบจึงจกมาแล้ว พอจิตสงบจึงจกมาแล้ว เพราะอะไร? เพราะสติปัญญามันซบไปแล้ว นี่ถ้าบอกว่ามันเป็นอุปาทานหรือเปล่า? อ้าว เป็นหรือเปล่า? ถ้าภาวนาก็จะรู้ว่าเป็นหรือเปล่า?

ฉะนั้น เราบอกว่าอุปสรรคนี้ เราจะย้อนให้กลับไปดูที่กรรมของเรา ถ้ากรรมของเรา นี่กรรมของเราทำมาอย่างนี้ แล้วเวลาเราหัดปฏิบัติใหม่ เหมือนเด็กๆ หัดฝึกงาน เด็ก

ฝึกงานนี้ห็นริ หันขวางนะ ทำงานไม่ชำนาญ ผู้ที่เขาผ่านงาน ประสบการณ์ ๑๐ ปี ๒๐ ปี งานอย่างนี้เขาทำนะคล่องตัวมาก เพราะเขาทำด้วยความชำนาญของเขา จิตหัดปฏิบัติใหม่จะเป็นอุปสรรคอย่างนี้

ฉะนั้น เวลาเราฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ คือผู้มีประสบการณ์จนท่านสิ้นกิเลสแล้ว อย่างเช่นหลวงตากับหลวงปู่มั่นท่านสิ้นกิเลสไปแล้ว เวลาท่านอธิบายเราก็จะต้องให้เป็นแบบนั้น คนอธิบายอธิบายแบบผู้ชำนาญการ ไอ้เรานี่ฝึกหัดใหม่ เราเอาสิ่งที่ผู้ชำนาญการ สิ่งทีครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการไว้ เอาสิ่งนั้นเป็นหลัก แล้วเราภาวนาของเราไป จะมีอุปสรรคอะไรเราก็แก้ของเราไป ไม่ใช่ทำให้เราฟังหัดปฏิบัติก็จะให้เป็นผู้ชำนาญการเลย นี่มันไม่มีหรอก

ฉะนั้น สิ่งทีมันจะมีอุปสรรคนี้ละ อ่านอีกทีหนึ่ง

ถาม : ๑. เวลานั่งสมาธิแล้ว หลังจากคำบริกรรมหายไปแล้ว

หลวงพ่อ : นี่ตรงนี้เรายกไว้ คำบริกรรมหายไปแล้ว ถ้าหายไปแล้วนะมันก็สักแต่ว่าพุทโธ สักแต่ว่านั่ง คิดไม่ได้ ไม่รับรู้สิ่งใดเลย ฉะนั้น คำว่าคำบริกรรมหายไปแล้วนี้เราคิดเอาเอง แต่มันไม่เป็นความจริง มันถึงได้มีความรู้สึกต่อไปนี้

ถาม : เมื่อคำบริกรรมหายไปแล้ว ก็รู้สึกเหมือนมีไรมาใต้ หลังจากนั้น (หลังจากนั้นนะ) ก็รู้สึกว่าร่างกายซาบซ่าน เลือดไหลเวียนทั่วร่างกาย เหงื่อออก เวลามมีคนมาเปิดประตูรู้สึกสะเทือนกาย แต่ไม่สะเทือนใจ ไม่ใส่ใจในเสียง รู้สึกเส้นเอ็นกระดูก ลมหายใจอ่อนจนเหมือนไม่มีลมหายใจ แต่ก็มักจะตกสมาธิทุกครั้งทีลมหายใจไม่มี ต่อไปไม่ได้พยายามสู้และไม่กลัวตาย แต่ก็ต้องออกจากสมาธิทุกที

หลวงพ่อ : นี่เวลาอุปสรรคนะ อุปสรรคก็วางไว้ คืออย่าไปหมกมุ่นกับความรู้สึกนึกคิดนี้ เวลาเราจะภาวนานะ เราพยายามไม่หมกมุ่น จิตนี้เป็นเอกภาพ คิดถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่สอนพระไว้บอกว่า “ถ้าใครเจอโลกธรรม” หมายถึงว่าเจอแรงนินทา แรงกลั่นแกล้ง โลกธรรมคือการทำร้ายว่าอย่างนั้นละ

“ถ้าพระองค์ใดเจอโลกธรรมรุนแรงให้นึกถึงเราตถาคต เพราะในการเสียดสีกับโลกธรรม ไม่มีใคร โคนเสียดสีรุนแรงเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

ฉะนั้น เวลาเราจะปฏิบัติเราทุ่มเทไปที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คิดถึงความทุกข์ ความยาก คิดถึงว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกษัตริย์ ออกมาปฏิบัติ ๖ ปีทุกข์ยากขนาดไหน? นี่เอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่ตั้ง พอเป็นที่ตั้งปั๊บ ไอ้ที่ว่านี่ลมหายใจมันสูบฉีด เลือดมันสะเทือน มันแผ่ซ่าน มีโรมาโตมาตอม นี่มันจะไม่ไปล้างข้อมูลภายใน ล้างข้อมูลจากจิตขึ้นมาให้มันรู้สึกไง

น้อมใจไปที่พุทโธ พุทโธ ไปที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเต็มที่แล้ว บริกรรมให้ซัดๆ สิ่งใดจะเกิดขึ้น อันนี้มันเป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นอารมณ์ความรู้สึก ถ้าเรากำหนดพุทโธมันก็จะผ่านไปเอง แต่ถ้าเราไปบอกว่า โอ๊ย โรมาตอมแล้วนะ นี่เลือดสูบฉีดแล้วนะ เดียวก็สูบฉีดแล้ว สูบฉีดเล่า ตอมแล้ว ตอมเล่าอยู่อย่างนั้นแหละ แต่ถ้าเราคิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซัดๆ

คิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา แก้วสารพัดนึก พระพุทโธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วพุทโธไปเรื่อยๆ อะไรจะเกิดข้างหัวมัน อะไรจะเกิดข้างหัวมัน เดียวผ่านไป พอผ่านไปแล้วนะ เอ้อ ไม่น่าถามหลวงพ่อก็เห็นน้อยเลย ไม่เห็นมีอะไรเลย โส ไม่เห็นมีอะไรเลย ไปยึดติดเอง มันผ่านไปก็จบ

ข้อ ๒. ก็เหมือนกัน ข้อ ๒ นี่นั่งสมาธิแล้วมันมีสิ่งใดซาบซ่าน พุทโธซัดๆ ไว้ อุปสรรคมีทุกคนนะ แล้วถ้าเรื่องอุปสรรคนี้ก็ต้องย้อนกลับไปทีกรรม กรรมใครกรรมมันนะ บัว ๔ เหล่า จิตเราแบ่งออกเป็นบัว ๔ เหล่า ใต้น้ำ เสมอน้ำ ปริมน้ำ พันจากน้ำ ใต้น้ำนี้ไม่ฟังอะไรเลย คูสิลูกนะ เวลาพ่อแม่คุยกับลูก มันกระพืดกระพืด มันไม่สนเลยนะ แบบมือเอาอย่างเดี๋ยวเลยละ แล้วสุดท้ายก็บอกว่าพ่อแม่ไม่รัก (หัวเราะ) ถ้ามันบัวเหนือน้ำนะมันจะช่วยพ่อ ช่วยแม่ นี่มันเป็นเวรกรรมมาอย่างนั้น แล้วเราค่อยๆ แก้ไปนะ

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจนี้ พอคำว่าอุปสรรคมันไม่เหมือนกัน แต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน แล้วใจดวงเดียวกัน ปฏิบัติแต่ละคราวก็ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันหรอก มันเป็นปัจจุบันตลอด ถ้าเหมือนก็เป็นอดีตไปแล้ว อดีต อนาคตแก้ก็เลสไม่ได้ อดีต อนาคตนั้นแหละมันทำให้การปฏิบัติปัจจุบันเราล้มลุกคลุกคลาน เราวางอดีต อนาคตให้

หมดแล้วอยู่กับปัจจุบันนี้แหละ ดีหรือชั่วนี้สุกโต จะสุกโตต้องสุกโตตรงนี้ แล้วถ้าที่นี้สุกโตนะ เดี่ยวตายไปมันจะสุกโตอยู่ร่วมเย็นเป็นสุข นั้นพูดถึงว่าให้ตั้งใจปฏิบัตินะ

ที่นี้เข้าอันนี้แล้วนะ ข้อ ๖๗๕. นะ

ถาม : ๖๗๕. เรื่อง “ความเสื่อมลงจากพระอริยะ และหลับไม่ได้ในพุทโธ” (นี่คำถามที่เขาถามมานะ)

๑. พระอริยบุคคล ชั้นพระโสดาบันจะเกิดอีกไม่เกิน ๗ชาติ โดยไม่ไปเกิดในอบายภูมิเด็ดขาด ตามที่หลวงพ่อกุญชรท่านว่าไว้ นั่น ถ้าผมคิดแบบโง่ คือถ้าตอนใกล้สิ้นลมของพระโสดาบัน ท่านสามารถปรารถนาเกิดเป็นสัตว์ที่มีอายุขัยไม่นานไม่ได้หรือไม่ครับ เช่นมดและยุง เพื่อให้ ๗ ชาตินั้นเลื่อนมาไวๆ ขึ้นครับ หรือว่าเป็นไปไม่ได้ครับ (หัวเราะ)

๒. พระอริยบุคคลสามารถเสื่อมลงได้หรือไม่ครับ เช่นพระโสดาบัน ผมเคยเห็นในบทสวดมนต์ บทอะไรสักอย่างแต่จำไม่ได้ครับ มีคำแปลด้วยเหมือนว่าอย่าอนใจ ให้เร่งปฏิบัติ เพราะมันเสื่อมลงได้ ถูก ไม่ถูกอย่างไรขอภัยด้วยครับ

๓. (นี่ของจริงอยู่ที่ข้อที่ ๓.) อันนี้เป็นปัญหาของผมที่ประสบเองครับ คือผมจะภาวนาพุทโธ โดยมักจะทำตอนท่านอน เริ่มแรกก็พุทโธ พุทโธไปเรื่อยๆ แล้วหลับไปสบายดี แต่พอมาช่วงหลังๆ นี้ พอจะล้มตัวลงนอนปรากฏว่าคำบริกรรมพุทโธจะหลุดออกมา คือเราจะนึกเองเลย ทำให้กลายเป็นนอนไม่หลับ กลายเป็นไม่สามารถนอนหลับได้ เพราะจิตมันนึกพุทโธอยู่ ทำให้เป็นครึ่งหลับครึ่งตื่นครับ เพราะจิตด้านหนึ่งเหมือนอยากจะนอน แต่อีกด้านหนึ่งนึกพุทโธอยู่ แบบนี้จะแก้ไขอย่างไรดีครับ?

พอใกล้สว่างจะตื่นนอนอัตโนมัติ มันจะร้อนๆ นอนไม่หลับ ข่มตาหลับไปแบบเป็นฝัน แต่พอลงมานึกพุทโธพบว่าจิตสงบร่วมเย็น เหมือนมีสติครับ แบบนี้เกิดจากอะไรครับ? แล้วพระโสดาบันคืออะไรครับ?

หลวงพ่อกุญชร : เวลาถาม ถามพระโสดาบันเลยนะ เวลานอนบอกว่านอนไม่หลับ นี่เวลาฟังเทศน์หลวงปู่เจี๊ยะสอนไว้ บอกว่ามีคเชือกโค มีคเชือกไก่อ เห็นไหม มีคเชือกไก่อเขาใช้มีคเล็กๆ มีคเชือกโค มีคเชือกสัตว์ใหญ่มันแตกต่างกัน

เวลาเราพูดถึงธรรมะ พระอริยเจ้าพูดถึงโศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล สกิทากา
มรรค สกิทากาผล อนาคามรรค อนาคาผล มันเป็นธรรมที่ว่า เป็นอกุปปธรรมแล้ว ธรรม
ที่เหนือโลก อฐานะไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่สัพเพ รัมมา อนัตตา สภาวะธรรมนี้เป็น
อนัตตา สัพเพ รัมมา อนัตตา สภาวะธรรม กิริยาที่การเคลื่อนไหวนี้เป็นอนัตตา แต่ผลของ
มันไม่เป็นอนัตตา พ้นจากอนัตตาไป อฐานะ อกุปปธรรม

ฉะนั้น ธรรมที่สูงส่ง ธรรมที่พ้นเหนือจากโลก นี้อุดริมนุชยธรรม ธรรมเหนือ
มนุษย์ใจ ธรรมเหนือมนุษย์ มนุษย์ปกติก็สามัญสำนึกเรานี้แหละ แต่ถ้าเป็นโศคาบัน เห็น
ใหม่ ธรรมเหนือมนุษย์ ฉะนั้น ใครอวดสิ่งที่ไม่มี อวดอุดริมนุชยธรรม สิ่งที่เราพูดไปนี้
มันธรรมเหนือการคาดหมายของปุถุชน เวลาข้อ ๑ กับข้อ ๒ เราจะให้เห็นว่าคนถามนี้นะ
จับแพะชนแกะใจ จับแพะชนแกะเพราะอะไร? เพราะเวลาข้อที่ ๒ เห็นใหม่ บอกว่า

ถาม : เคยได้ยินบทสวดมนต์ว่านี่มันจะเสื่อม ถ้ามันจะเสื่อมต้องให้เจริญยิ่งขึ้น

หลวงพ่ : มันมีบทสวดมนต์มีอยู่ ต้องทำความดีที่ดีมากกว่านี้ยังมีอยู่ ความดีต้องมีการ
กระทำขึ้นไป นี่มันมี บทสวดมนต์มันมี บทสวดมนต์มันก็กิริยาที่การกระทำนั้นใจ แต่
เวลาเป็นพระโศคาบันมันพ้นไปแล้ว

นี่เราจะบอกว่าธรรมนี้ธรรมเหนือโลก แต่เพราะเราไม่เข้าใจ เราฟังแล้วเราไม่
เข้าใจเราก็สับสนใจ ไปเอาธรรมที่สูงส่ง ธรรมที่เหนือโลก กับโลกนี้เอามาละเล้ากัน
แล้วก็จับต้นชนปลายไม่ถูกใจ แล้วถึงไปหมดใจ แล้วก็ตั้งคำถามมา แล้วตั้งคำถามมา
คำถามแปลกด้วยนะ บอกว่า

ถาม : ถ้าผมคิดแบบโง่

หลวงพ่ : ถ้าคิดแบบโง่มันก็ไม่ใช่พระโศคาบันนะสิ พระโศคาบันมันสี่ลัพพตป
รามาสมันจะโง่ได้อย่างไรล่ะ? มันต้องคิดแบบพระโศคาบันสิ นี่คิดแบบโง่ คิดแบบ
โง่มันก็มีฉลาทิฎฐิ โง่มันก็เป็นอกุศล ถ้าเป็นอกุศล มันคิดแบบโง่มันเป็นไปไม่ได้
มันเป็นไปไม่ได้ นี่เริ่มต้นนะ

ถาม : ๑. พระอริยบุคคลชั้นโศคาบันจะเกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ โดยไม่ได้เกิดในอบายภูมิ
เด็ดขาด ตามที่หลวงพ่เทศนาไว้

หลวงพ่อก : มันไม่เกิดในอบายภูมิเด็ดขาด มันแน่นอนอยู่แล้ว นี่คิดแบบโง่งง พอตอนใกล้สิ้นลม แรงปรารถนา เพราะเวลาคนตาย ถ้าคนตายนี้แรงปรารถนา เพราะเรารู้ก่อน เห็นไหม นี่การปฏิบัติครูบาอาจารย์ท่านจะไม่บอกก่อน ถ้าบอกก่อนบิ๊มันจะเป็นวิปัสสนิก เราจะนึกตามสร้างภาพให้ได้ อย่างนั้นเลย เราบอกพระโศดามัน

นี่เวลาคนตาย เห็นไหม เวลาเราจะตาย คนโบราณบอกว่า ถ้าคนจะตายนะให้นึกถึงพระ นึกถึงพุทโธไว้ เพราะเวลาเรานึกถึงพระ เราได้อยู่ใกล้พระ เราจะนึกถึงคุณงามความดีไว้ ฉะนั้น เวลาใกล้ตายนะ เราก็ปรารถนาให้เกิดเป็นสัตว์ นี้ความคิดของเขาไปก็คิดแบบโง่งมันก็เลยโง่งทั้งชีวิตเลย โง่งทั้งตัวเองด้วย นี่ไปเกิดแบบสัตว์ แบบสัตว์ เพราะอะไร? เพราะพระโศดามันเกิดอีก ๗ ชาติ

คำว่าพระโศดามันเกิดอีก ๗ ชาตินี้นะ แบบว่าพระโศดามันแบบต่ำสุดนะ นี่ถ้าเอกพีชี คือว่าโศดามันชาตินี้ อย่างเช่นพระอานนท์ เห็นไหม พระอานนท์เป็นพระโศดามัน แล้วพระอานนท์ก็เป็นพระอรหันต์ในชาติปัจจุบัน ยังไม่ได้ตายเลย แต่ถ้าพูดถึงคนที่ปรารถนาเป็นพระโศดามัน อย่างต่ำสุดจะเกิดอีก ๗ ชาติ แต่ไม่ใช่ว่าเกิด ๗ ชาติแล้วจะสิ้นกิเลส ไม่ใช่!

คำว่าเกิด ๗ ชาติคือเกิด ๗ ชาติ แต่เกิดแล้วเขามาสร้างคุณงามความดี ภายใน ๗ ชาตินั้นเขาพยายามจะปฏิบัติของเขาให้พ้นไป ถ้าเกิด ๗ ชาติ เกิดเฉยๆ เกิดตายๆ ๗ ชาติ เป็นพระอรหันต์หรือ? อ้าว อย่างนี้มันก็บิ๊มเอานะสิ มันไม่ใช่

พระโศดามันเกิดอีก ๗ ชาติ ภายใน ๗ ชาตินี้พระโศดามันจะพยายามประพฤติปฏิบัติให้เป็นพระสัทธาคามิ พระสัทธาคามิพยายามประพฤติปฏิบัติให้เป็นพระอนาคามี พระอนาคามีพยายามจะชวนชวายเป็นพระอรหันต์ ภายใน ๗ ชาติ ไม่ใช่เกิดเฉยๆ โอ๊ย นี่เกิดอีก ๗ ชาติแล้วคิดจะเกิดเป็นสัตว์

คำถามนะ บอกว่าผมคิดแบบโง่ง ถ้าเวลาพระโศดามันจะตายก็ปรารถนาให้เกิดเป็นยูงหรือเป็นมดก็ได้ เพราะมันจะได้ครบ ๗ ชาติไวๆ อ้าว ให้มันครบ ๗ ชาติมันจะได้เป็นพระอรหันต์ไง นี่โง่งก็คิดแบบโง่ง เห็นไหม เพราะเริ่มต้นด้วยการคิดแบบโง่ง มันก็เลยโง่งตัวเอง มันไม่ใช่ว่าการเกิดครบ ๗ ชาติแล้วได้เป็นนะ

อย่างเช่นที่หลวงตาท่านเทศน์ประจำ เห็นไหม พระอนาคามีไปเกิดเป็นพรหม พอเกิดเป็นพรหมนี้สุกไปข้างหน้า ขณะที่เกิดเป็นพรหมนั้นแหละ นี่เวลานั้นต้องการปฏิบัติ ให้พ้นไปไง เพราะมันไม่ลงมาแล้ว ไม่ลงมาเกิดอีกแล้ว มันเกิดเป็นพรหมแล้วก็จะสิ้น เป็นพระอรหันต์ไปเลย แต่มันก็ต้องมีการกระทำ มันต้องมีมรรคญาณ นี่มันต้องมีเหตุมีผลของมัน

แต่นี้เพราะคิดแบบโง่งงไหม? เพราะคำว่าพระอรหันต์ต้องเกิดอีก ๗ ชาติ ฉะนั้น ให้ครบ ๗ ชาติซะ พระโศคาบันจะเกิดอีก ๗ ชาติ ต้องเกิดให้ครบ ๗ ชาติ ก็เลยอยากให้ครบ ๗ ชาติไว้ๆ ก็คิดแบบว่าให้เกิดเป็นมดซะ (หัวเราะ) ให้เกิดเป็นมด เกิดเป็นมด มันจะได้ครบ ๗ ชาติ

เพราะเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานนะ ถ้าพูดถึงเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน นี่สมองเขา สิ่งต่างๆ เขาทำความดีได้นะ คุณสัตว์มันรักหมู่คณะ รักฝูงนะ รักลูก จะรักมาก จะดูแลลูกของเขาเหมือนกัน เขาทำความดี ความซื่อได้ อย่างเช่นสุนัข เห็นไหม สุนัขที่ในพระไตรปิฎก

นี่เขานิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้ามาฉันที่บ้าน แล้วพอมานั่น แล้วนิมนต์ฉันทั้งพรรษา แล้วถึงเวลาอาหารเสร็จแล้วจะนิมนต์ นัดหมายกันว่าให้สุนัขนี้ไปบอก ให้สุนัขเดินไป สุนัขมันจะมา ที่นี้สุนัขมันก็ไปทุกวัน พอไปทุกวันพระปัจเจกพุทธเจ้าเห็นสุนัขแล้วรัก สงสารไง เวลาไปก็แก้งเดินหลงทางบ้าง อะไรบ้าง สุนัขมันไม่ยอมนะ มันมากัดจิวรแล้วก็ดึงกลับมา ไม่ใช่ๆ ทางนี้ๆ

นี่พระปัจเจกพุทธเจ้าก็เล่นกับสุนัขนั้น สุนัขมันก็ผูกพันมาก ออกพรรษาแล้ว ประเพณีนะ อริยประเพณี ออกพรรษาพระจะต้องออกชุกงค์ ฉะนั้น ออกพรรษาแล้วพระปัจเจกพุทธเจ้าก็ต้องจากที่นั่นไป สุนัขมันรักมาก มันหอนจนมันสิ้นชีวิตเลย มันหอนจนหัวใจแตกจนสิ้นชีวิตไป พอสิ้นชีวิตนี้ด้วยความผูกพัน ด้วยคิดถึงพระตลอด เห็นไหม มันไปเกิดเป็นเทวดา เป็นเทวดาที่เสียงเพราะที่สุด เพราะมันใช้เสียงไปนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้า ไปเฝ้าทุกวัน ไปนิมนต์พระปัจเจกพุทธเจ้ามาฉันอาหาร

ฉะนั้น ในเทวดา เห็นไหม เวลาพระเราปฏิบัติ เอตทัคคะ อย่างพระอานนท์เป็น เอตทัคคะคือเลิศที่สุด ในเทวดาที่เสียงเพราะที่สุด เลิศที่สุดคือท้าวโฆษก ท้าวโฆษกเป็น

เทวดา สุนัขไปเกิดเป็นเทวดานะ สุนัขหรือสัตว์เดรัจฉานนี้ทำดี ทำชั่วได้ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมได้ แต่สัตว์เดรัจฉานบรรลุนิพพานไม่ได้

การบรรลุนิพพาน ด้วยการไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม นี้แตกต่างกัน การเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เพราะทำบุญกุศล สร้างคุณงามความดี การสร้างคือการให้ คือการเสียสละนี้แหละ ผลมันได้เป็นอัตโนมัตติ แต่มรรคผลมันไม่ใช่อัตโนมัตติ อัตโนมัตติไม่มีแต่ปัญญา มีแต่มรรคญาณ มรรค ๘ มรรคสามัคคี มรรคญาณมันเข้ามาชำระล้างกิเลสของตัวเอง ฉะนั้น ไปเกิดอีก ๗ชาติมันไม่มีอะไรชำระล้าง เกิดตายๆ เกิดตายคือผลของวิภวัญจะ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าสัตว์เดรัจฉาน ที่ว่าไปเกิดเป็นยูง เป็นสัตว์นี้มันเป็นไปได้เลย เพราะเราเกิดเป็นอริยบุคคลนะ เกิดเป็นอริยบุคคลแล้วมันลงมาไม่ได้ ต่ำกว่านั้นไม่ได้ อย่างต่ำสุดเป็นมนุษย์ แล้วมนุษย์นี้ประเสริฐด้วย คือมันจะปฏิบัติให้สิ้นไป ฉะนั้น คิดแบบโง่งง คิดแบบโง่งงมันก็เลยโง่งงไปหมดเลย

เราจะบอกว่า “ธรรมอย่างหยาบกับธรรมอย่างละเอียด” เพราะธรรมเรามันอย่างหยาบๆ ไซ้ไหม? เราก็คิดแบบโลกๆ อย่างเช่นเทวดานี้เขากินวิญญาณาหาร อาหาร ๔ ในวิภวัญจะ เห็นไหม กวพิงกวราหาร อาหารค้ำข้าว วิญญาณาหาร อาหารของเทวดา ผัสสาหาร อาหารของพรหม มโนเจตนาหาร มโน นิมโนเจตนาหาร อาหารของการเกิดการตายในวิภวัญจะ แล้วเทวดากับมนุษย์ก็กินอาหารต่างกันแล้ว

นี่พอเราก็อ้อโฮ เป็นห่วงนะ ทำบุญกันใหญ่เลยนะ จะเอาจุฬาลามน้ำแดงอย่างเดียวเลยนะ เพื่อจะเอาไปกินบนเทวดาด้วยใจ พอไปเป็นเทวดาขึ้นมามันไม่มีปาก มันไม่มีร่างกายจะกิน จุฬาลามเลยกินไม่ได้ เอาไปก็ไปเฝ้าอยู่บนนั้นใจ มันกินทิพย์ เทวดามันไม่มีปาก ไม่มีร่างกาย เห็นไหม เวลาไปเกิดสถานะหนึ่งไปอีกสถานะหนึ่ง นี่คือการคิดใจ คิดความคิดว่าเออ

มีคนโต้แย้งนะ บอกว่า ถ้าเป็นวิญญาณาหาร นึกเอาอย่างนี้ อ้อโฮ อย่างนี้เทวดาก็เป็นง่าย ๆ เนะ นึกว่าเป็นเทวดาก็เป็นเทวดา ก็เป็นทิพย์ก็นึกเอา พอนึกเอาก็นึกเอา แล้วนึกอะไรล่ะ? นึกอะไร? ถ้าไม่เคยทำนึกอะไร? อ้าว ในกำมือนี่มีอะไรนึกมา? ในกำมือนี่มีอะไรนึกเอา? ก็เดานะสิ ในกำมือก็มีอากาศ

ถ้าเราไม่เคยทำเรานึกไม่ออกนะ ถ้าเราไม่เคยทำ ถ้าเราไม่ได้ทำไว้เรานึกไม่ออก นี่ใจความลับไม่มีในโลก เราทำสิ่งใดไว้เรานึกสิ สิ่งที่เราเคยทำเรานึกได้หมดแหละ สิ่งที่ไม่เคยทำเรานึกออกไหม? มันนึกไม่ได้หรอก แต่มันก็คิดซะใหม่? เออ นึกเอา ก็นึกเอาเลยนะ นึกเอาสิ่งที่ดีๆ นึกเอาสิ่งที่ดีมันอะไร มันไม่มีจริง แต่ถ้ามีจริงคือการเสียดุละ นี้พูดถึงความคิดของโลก

ฉะนั้น พระโศดบันเกิดอีก ๗ ชาติ คำว่าเกิดอีก ๗ ชาติ เพียงแต่ว่ามันเป็นสถานะ ใด สถานะว่าพระโศดบันเกิดอีก ๗ ชาติก็ได้ ๓ ชาติก็ได้ ไม่เกิดเลยก็ได้ นี่พระสัทธาคามิเกิดเท่าไร? พระอนาคามิไม่เกิดในกามภพอีกแล้ว เกิดบนพรหม นี่พระอรหันต์ไม่เกิดอีก แล้วที่เกิด อะไรพาเกิด? แล้วไม่เกิด เพราะอะไรถึงไม่เกิด? ที่นี้บอกว่เกิดอีก ๗ ชาติก็คิดว่าเกิดให้มันครบ ๗ ชาติ เออ งง เราก็เพิ่งคิดว่าเขาคิดได้อย่างนี้ เหมือนกันนะ

เกิดอย่างไรก็ได้ขอให้ครบ ๗ ชาติ จะได้จบ พระโศดบันจะได้สิ้นกิเลสไวๆ นะ ฉะนั้น ก็เลยนึกว่ามาเกิดเป็นมด เป็นยุง เพราะมัน ๗ วันจะได้ครบ ๗ ชาติไวๆ เห็นไหม นี่คำถามอย่างนี้มันทำให้คิดถึงมรรค ๘ คำริชอบกับคำริไม่ชอบ ใจ ถ้าคำริชอบก็เป็นมรรค คำริไม่ชอบมันก็เป็นอกุศล ฉะนั้น นี่ใจที่ว่าคำริชอบ คำริไม่ชอบ มรรค ๘ ใจมรรค ๘ ต้องใช้ปัญญา ปัญญาชอบกับปัญญาไม่ชอบ ถ้าปัญญาชอบมันก็ทำให้เราพ้นจากกิเลส แล้วนี้ปัญญาไม่ชอบ แต่เขาก็อย่างนะ

ถาม : ถามผมคิดแบบโง่

หลวงพ่ : เขาว่าอยู่ว่ามันผิดอยู่แล้ว ใจ ถ้าผมคิดแบบโง่ ผมจะเกิดให้ครบ ๗ ชาติไวๆ ผมก็คิดว่าพระโศดบันปรารถนาเกิดเป็นมด เกิดเป็นมดแล้วก็ไปโดนชะมดมันกินซะใหม่? เกิดเป็นมดแล้วจะให้อะไรกินล่ะ? เกิดเป็นมดจะให้ปลากินซะใหม่? นี่ความคิดของเขา

นี่พูดถึงว่าเป็นไปได้ไหม? ไม่ได้

ถาม : ๒. พระอริยบุคคลสามารถเสื่อมลงมาได้หรือไม่ครับ เช่นพระโศดบัน ผมเคยได้ยินบทสวดมนต์

หลวงพ่ : ไม่ได้ อกุปกรรม กุปกรรมคือศัพท์ ชัมมา อนัตตา อกุปกรรม อฐานะ
 อฐานะเป็นไปไม่ได้ พระโศดาบันจะเสื่อมจากพระโศดาบันเป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้เลย
 เพียงแต่ว่าสิ่งที่สวคมนตรี บทสวคมนตรีเขาบอกว่าสิ่งที่พระโศดาบันก็อยากเป็นพระ
 สกิทาคามี พระสกิทาคามีอยากเป็นพระอนาคามี

พระโศดาบันอยากสิ้นจากทุกข์ ฉะนั้น พระโศดาบันก็พยายามประพฤติปฏิบัติ
 เสริมต่อไป แต่พระโศดาบันไม่เสื่อมจากพระโศดาบันเด็ดขาด พระโศดาบันอฐานะใน
 การเสื่อม แต่เวลาขึ้นไปปฏิบัติในขั้นสกิทาคามีถึงงนะ งามไปหมดเหมือนกัน เอ๊ะ ทำผิด
 ทำถูกนะ ไม่อย่างนั้นพระสกิทาคามีหลงไม่ได้ ถ้าเป็นพระโศดาบันแล้วมันต้องมีปัญญา
 รอบรู้ มันจะเดินตรงไปสู่พระอรหันต์เลย ไม่ใช่

พระโศดาบันปัญญารอบรู้ มรรคหยาบๆ มรรคของพระโศดาบัน โศดาปัตติ
 มรรค โศดาปัตติผล แล้วเป็นสกิทาคามรรค สกิทาคาผล อนาคามรรค อนาคาผล
 อรหัตมรรค อรหัตผล นี่มันเป็นขั้นตอนของมัน ถ้าขั้นตอนของมัน กิเลสมันละเอียดกว่า
 นั้น กิเลสของสกิทาคามีกับกิเลสของอนาคามีไม่เหมือนกัน กิเลสของอนาคามีกับกิเลส
 ของสกิทาคามีไม่เหมือนกัน กิเลสของอรหัตมรรคกับกิเลสของพระอนาคามีก็ไม่
 เหมือนกัน ไม่เหมือนกัน

พอไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันอย่างไรล่ะ? ไม่เหมือนก็ต้องคนที่ปฏิบัติแล้วรู้จริง
 เห็นจริงถึงจะรู้ได้ ฉะนั้น ที่ว่าจะเสื่อมจากโศดาบันเป็นไปไม่ได้เลย แล้วเวลาตายไปแล้ว
 ละ? ไปเกิดเป็นอะไร? ถ้าไปเกิดเป็นเทวดานะ เป็นเทวดาพระอริยเจ้ากับเทวดาปุถุชน ถ้า
 เป็นพรหมก็เป็นพรหมพระอริยเจ้ากับพรหมปุถุชน พรหมอริยเจ้าคือมีคุณธรรมในหัวใจ
 ถ้าปุถุชนก็คนมีกิเลสแล้วเกิดเป็นพรหม

นี่ไงก็เกิดในโลกนี้แหละ แต่จิตใจมันแตกต่างกันไป แล้วมันจะเสื่อมไหมล่ะ?
 มันเสื่อมมาไม่ได้ มันเสื่อมมาไม่ได้ ถ้าพระโศดาบันคือพระโศดาบันตลอดไป แล้วอย่าง
 ที่ว่าอีก ๗ ชาติ เห็นไหม นี่เวลาข้อที่ ๑. บอกจะไปเกิดเป็นมด เป็นยุง แล้วพอม้าข้อที่ ๒.
 ก็บอกว่ามันจะเสื่อม เกิดเป็นคนแล้วมันจะเสื่อมไหม?

ไม่มีวันเสื่อมนะ ไม่เสื่อมจากโศดาบันเด็ดขาด แล้วไม่เสื่อมอย่างไร? ไม่เสื่อม
 เพราะมันรู้ตัวเองตลอดเวลา เหมือนของที่ทำสำเร็จแล้วจะไปกลับสู่อย่างนั้นไม่ได้ ไม่ใช่

เฟอร์นิเจอร์นั้นๆ เฟอร์นิเจอร์นั้นถอดได้ แต่จิตนี้ไม่ได้ พอโศดาบันก็โศดาบันตลอดไป แล้วโศดาบันพยายามจะพัฒนาไปไม่มีวันเสื่อม เสื่อมไม่ได้อีกเลย

ถ้าเสื่อมไม่ได้ มันแก่งเสื่อมก็ไม่ได้ อย่างเช่นพระโศดาบันแก่งมาเกิดเป็นมคนี้ ไม่ได้หรอก แก่งไม่ได้ มันไม่ใช่กาลนี้ กาลยังเอียงได้ กาลยังตัดสินคิดได้นะ แต่อริยมุขิมันคิดไม่ได้ ไม่มีคิดอีกแล้ว เพราะมันพ้นไปแล้ว มันกลับไม่ได้ไง มันกลับมาไม่ได้อีกแล้ว ฉะนั้น เรื่องว่าเสื่อมไม่มี แต่ถ้าเป็นสูงขึ้นไปๆ จนสิ้นกิเลสก็จบ

ถ้าไม่สูงขึ้นไปนะ สกิทาคามีก็ยังมีมาเกิดเป็นมนุษย์อยู่ มันยังมาเกิดอยู่นะ ถ้ามาเกิดอยู่จิตใจสูงส่งมาก ทีนี้พอเกิดมาแล้วใครรู้บ้างล่ะว่าเป็นสกิทาคามีหรือไม่เป็นสกิทาคามี? แต่นี่ขีปปาภิญญา เวลาปฏิบัติมันจะปฏิบัติเร็วของมัน มันมีของมัน ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วเขาพร้อมโดยตัวเขาเอง เขารู้โดยตัวเขาเอง เขาเจอเหตุการณ์วิกฤตอย่างไร เขาก็อยู่โดยตัวเขาเอง

นี่พูดถึงว่า “พระอริยบุคคลจะเสื่อมได้ไหม?”

ไม่ได้ แต่ในบทสวดมนต์ บทสวดมนต์เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาคัดมาจากพระไตรปิฎกไง เวลาเราสวดมนต์ เรานึกถึงพระพุทธเจ้า เราสวดมนต์อะไรนะ นึกไม่ออก เพราะบทสวดมนต์เริ่มตั้งแต่ อย่างบางบทมันแต่งเอา ก็มี แต่ส่วนใหญ่แล้วอย่างเช่น ธรรมจักร(ธรรมจักรกัปปวัตตสูตร) เทศน์อนัต(อนัตตลักขณสูตร) บทสวดมนต์พระพุทธเจ้าเทศน์สอนทั้งนั้นแหละ ถ้าอย่างนั้นแล้วมันเป็นพระพุทธเจ้าสอนบอกถึง นีอนัต(อนัตตลักขณสูตร) เห็นไหม

“จันท์ ๕ เป็นเธอหรือไม่เป็น? เป็นเราหรือไม่เป็นเรา?”

“ไม่เป็นเจ้าคะ”

“ไม่เป็นมันเป็นสุขหรือเป็นทุกข์”

“เป็นทุกข์พระเจ้าคะ”

“เป็นทุกข์เรายึดไว้ทำไม?”

นี่โล่มาเรื่อยๆ โล่มาเรื่อยๆ เพราะว่าขณะสอนไป สอนปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์นี้ ลิ่นกิเลสไปเลย แล้วเราก็เอาคำสอนที่พระพุทธเจ้าสอนปัญจวัคคีย์นี้ท่องทุกวันเลย แล้ว ได้อะไรล่ะ? ได้ลิม ท่องเสร็จแล้วก็ลิม ลิมแล้วก็ท่องใหม่ แต่พระพุทธเจ้าเวลาสอนปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์เป็นพระอรหันต์หมดคนะ นีบทสวคมนตรี

ที่นี้ข้อที่ ๓. นี่นะเพราะคิดแบบโง่งๆ มันก็เลยมาข้อที่ ๓. นี่ไง ข้อที่ ๓. นะ

ถาม : ๓. เวลาพุทโธ พุทโธไปแล้ว ผมพุทโธ พุทโธไปทีแรก พุทโธเพราะหลับสบายดี

หลวงพ่ : อันนี้เห็นด้วยนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน เห็นใหม่ บอกว่าปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ท่านบอกมาให้ฝึกพุทโธ ให้ลมหายใจเข้านึ๊ก พุท ลมหายใจออกนึ๊ก โธ จะอยู่ไหนก็แล้วแต่ นั่งรถเมล์ จะทำงานให้ฝึกพุทโธ พุทโธไปเรื่อยๆ มันจะฝึกไป ฉะนั้น ท่านอยากให้ทำไง ฉะนั้น เวลานอนก็นอนพุทโธได้ แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าเวลาพระปฏิบัติของท่านเ็ดคมากเลย ท่านบอกว่าการนอน การทำโดยความไม่เคารพ เขาเรียกว่า “ไม่เคารพในธรรม” ถ้าไม่เคารพในธรรม นี่ทำไปๆ มันจะเคยตัว

ถ้าเคารพในธรรม เห็นใหม่ เคารพในธรรมพระพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เคารพมาก ถ้าเคารพมากเราจะเคารพบูชามาก เราทำอะไรเราตั้งใจทำ จริงจังทำ เพื่อประโยชน์ไฉน เขาเรียกเคารพในธรรม พอเคารพในธรรมมันก็เหมือนกับระยะห่าง ถ้าเราเคารพ เราคุ้นเคย คุ้นเคยจนไม่มีระยะห่างเลย คุ้นเคยจนไม่มีสูง ไม่มีต่ำ มันก็เลย กลายเป็นทัฬหีขวางหม้อไปเลย

นี่เวลาทำอาหารเสร็จก็เอาทัฬหีตักไว้ จิ้มไว้ แล้วก็เอาตักให้คนอื่นกิน แต่ทัฬหี ไม่ได้กินนะ ไปคุ้นเคยกับธรรม คุ้นเคยจนตัวเองคือด้านใจ จนด้านไปหมดเลย แต่ถ้าเรามีความเคารพนะ เห็นใหม่ มีนี่เวลาของร้อนเอามือไปจิ้มมันพองนะ

นี่ก็เหมือนกัน พระพุทธ พระธรรมเราเคารพด้วยหัวใจของเรา พอเราเคารพ นี่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เราเคารพมาก เราจะทำอะไรเราเคารพธรรม เคารพธรรม คือเคารพบูชา เคารพบูชา ทำด้วยความเคารพบูชาไม่ใช่ทำด้วยความคุ้นเคย นี่เวลามัน ได้ผลมันจะได้ผลตามความเป็นจริง แต่ครูบาอาจารย์เวลาสอนเราเข้าใจได้ นี่อะไรก็ได้ นอนก็ได้ นอนไม่หลับ พุทโธ พุทโธเดี๋ยวก็นอนหลับ

ไอ้ที่นอนพุทโธที่แรกก็หลับ หลับไปหลับมาที่นั่นนอนไม่หลับแล้ว นอนไม่หลับ เพราะคิดซีโกงใจ ก็คิดแบบโกงมันก็เลยไม่หลับไง ถ้าไม่หลับก็นึกพุทโธให้ชัดๆ หลับไม่หลับนี่นะ นี่ในปัจจุบันนี้เขาบอกว่าตอนนี้เลยกลายเป็นนอนไม่หลับไปแล้ว ช่มตาให้หลับก็ไม่หลับ ถ้าหลับไปก็เหมือนฝันกึ่งๆ กึ่งๆ

ล้างให้จบนะ เราระลึกพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราทำของเราใหม่ เราพุทโธ เรานั่งภาวนาพุทโธ เวลานอน ถ้านอนหลับก็หลับไปเลย ทำให้มันเป็นกิจจะลักษณะ ทำให้เป็นจริงเป็นจัง พอทำจริงของเราขึ้นมามันก็จะจริงขึ้นมา เราปฏิบัติก็ปฏิบัติ เพราะว่าทางของคฤหัสถ์เป็นทางคับแคบ คือเราต้องมีหน้าที่การงานใช้ไหม?

หลวงตาบอกว่า “เหมือนวัว” นี่วัวผูกไว้ เราไปผูกไว้ เวลาจะใช้เราก็ไปดึงเชือกมาเลย วัวปล่อยไป โบราณเขาว่าปล่อยนะ เวลาเขาเลี้ยงที่ไหนเขาต้องปล่อย เวลาจะเอามาใช้งานต้องวิ่งไปหามัน นี่ก็เหมือนกัน วันๆ ปล่อยอารมณ์ตามสบายเลย เวลาตกกลางคืนมากก็จะพุทโธแล้ว จะไปหาวัวตัวเองไป หาไม่เจอ นี่ถ้าเราพุทโธไว้ เราตั้งสติของเราไว้ กลางวันมีโอกาสเราก็ระลึกของเราไว้ เวลาจะมานั่งมันก็ง่ายขึ้น มันเป็นง่าย เป็นยากสำหรับผู้นั้นเอง

แต่เวลาเราปฏิบัติไปแล้ว เวลาปฏิบัติมาเริ่มต้น นอนก็นอนพุทโธ ที่แรกก็ดี หลับสบายดี แล้วตอนนี้มันไม่ได้แล้ว มันไม่ได้เพราะว่ากิเลสมันรู้ทันแล้ว เราก็ต้องตั้งใจของเรา ทำของเรา แก่ใจของเราไป แล้วให้มันเป็นความจริงขึ้นมา แล้วพอถ้าเป็นความจริงขึ้นมาจะ ไม่สงสัยข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ไง ว่าถ้าเกิดอีก ๗ ชาติจะได้เป็นพระอรหันต์

เพราะเรางมาตั้งแต่นั้น ผลมันเลยงตลอดไป ถ้าเราคิดโดยตามความเป็นจริง คิดโดยข้อเท็จจริง ให้มันตรงต่อธรรม คิดให้มันถูกต้องถึงามนะ แล้วมันก็จะไม่คิดแฉลบอย่างนี้ไง นี่คิดจะแฉลบตลอด จะเอาแบบคิดตอนนี้คิดแบบโลก คิดแบบกิเลส นี่โลกีย์ ปัญญา แต่ ถ้าเป็นทางวิชาการนะ ทางวิชาการเราจะทำวิจัย เราจะทำวิจัยทางวิชาการเขาบอกว่าเราคิดได้นอกกรอบ อันนั้นอีกเรื่องหนึ่ง

ทีนี้พอมาเป็นการปฏิบัติเราจะคิดนอกกรอบ ถ้าคิดนอกกรอบไปแล้ว มันคิดนอกกรอบไปมันเป็นปัญญาของเรา มันเห็นของเรา แต่ถ้าเป็นความจริงล่ะ? ความ

จริงก็อย่างที่เรารู้ นี่ถ้าเป็นความจริงก็เป็นแบบนี้ เราจะคิดนอกกรอบไปขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะมันจะเข้าไปสู่กรอบนี้ เพราะอริยสัจมีหนึ่งเดียว

แต่ถ้าทางวิชาการ นี่เราคิดนอกกรอบไปแล้วเขาเกิดการวิจัยใหม่ พบสิ่งวัตถุใหม่ๆ พบทฤษฎีใหม่เพื่อเป็นประโยชน์กับเขา อันนั้นเป็นเรื่องของโลกไม่มีวันจบหรือไม่มีวันจบ ทางวิชาการไม่มีวันจบ แต่ถ้าทางธรรม ทางธรรมมันจบ ถ้าทางธรรมมันจบแล้ว ถ้าจบแล้วมันต้องเป็นหนึ่งเดียว หนึ่งเดียว เห็นไหม

“นิพพานสัจฉิกิริยา จ นิพพานเป็นมงคลอย่างยิ่ง”

ถ้ามงคล มงคลอย่างไร? มันจะรู้ของมันอย่างไร? แล้วถ้าเป็นมงคลขึ้นมา ถ้าเป็นนิพพานมันต้องผ่านโศคาบัน ผ่านสภิกาทคามิ ผ่านอนาคามิ นี่อริยภูมิขั้นต่ำมันต้องผ่านมาแล้ว ถ้า นิพพานสัจฉิกิริยา จ นิพพานเป็นมงคลอย่างยิ่ง แล้วสิ่งที่มันจะขึ้นไปถึงนิพพาน มันต้องผ่านอริยบุคคลมา มันไม่รู้เรื่องอย่างนี้ได้ได้อย่างไร? ถ้ามันรู้แล้วมันก็ถูกต้อง ถูกต้องก็จบใจ จบมันก็ย้อนกลับมาที่ว่่านอนไม่หลับ มันจะเข้าใจ มันจะเป็นธรรมหมด แต่ถ้ามันไม่เป็นธรรมมันก็เป็นอย่างนี้แหละ

พูดถึงว่า “พระอริยบุคคลเสื่อมได้ไหม?”

เสื่อมไม่ได้ แล้วจะบอกว่าพระอริยบุคคลไม่ต้องไปคิดแทนท่านหรือ เราทำใจของเรา

ทีนี้เราปลุกชนใจ เราไปคิดแทนพระโศคาบันใจ เราก็เลยว่าจะให้มันสำเร็จได้ ก็ไปเกิดเป็นมด เป็นยุง ไปคิดแทนพระโศคาบัน โอ้อโฮ ปัญญาอย่างเราไม่ต้องไปคิดแทนใครนะ คิดของเรานี้แหละ คิดเอาตัวเราให้รอด สิ่งนี้ประเสริฐที่สุด เอวัง